

ELLENZÉK

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Helyben: Egész évre . 10 K
 Fél évre . . . 5 „
 Negyed évre 2.50 „
Vidékre: Egész évre . 12 K
 Fél évre . . . 6 „
 Negyed évre 3 „
 Egyes szám ára 8 fill. Kapható minden hírlapelárusítónál.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEBRONY JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Széchenyi-utca 34. SZELENYI és TARSA nyomdája.
 A lap megjelen minden kedd, csütörtök és szombaton.

A bizonytalanság.

Elmult a hétfő és keddre előre hirdetett kritikus nap s a politikai láthatáron minden csendes. Semmi változás sem észlelhető.

Manapság már a férfiak is asszonyokká váltak s a sok logikátlanság miatt kártyavetés, tenyérből jóslás útján igyekeznek a jövő eseményeit megismerni.

Az emberek egyéni karakterük szerint különböző színben látják a jelent és a jövőt, a gyávábbak félnek, remegnek, míg a vérmesebbek ma is csak a derült és kéklő eget látják s nem vesznek észre felhőt, a miből a zivatar, földindulás kitérésére következethetnének.

Hát bizony soká tart a politikai életben a zürzavar s nincs kormányos, ki a politikai élet hajóját a zátonyról el kormányozná.

A féltékenység sohasem mentett még ki senkit a fenyegető veszedelem elől, ellenben a bátorságnak hatása sokszor csodás s egy ártalmatlan vessző is elegendő egész hadsereg lefegyverzésére.

Jajgassanak, sirjanak, tépjék a hajukat a gyávák, kapjanak ideg-görcsöket, s féltsek a jövőtől azon képzelte javak elvesztését, a minek létével a világot eddig ámitották.

Mit is tesz most a magyar nemzet? Egyszerűen jogával él, ha adót nem fizet s ujonczot nem ad.

S miért nem ad katonát és pénzt a magyar nép a királynak, s miért akasztja meg az államháztartás rendes menetét?

Azért, mert úgy találja, hogy törvényben biztosított és jogai elvannak kobozva, hogy a magyar király kormánya, olyan politikát folytat, a mi végeredményben a magyar nemzet elpusztulására vezet s mert az uralkodó egyoldalú felfogásával megtagadja a magyar nemzet oly jogait, a mely jogokkal a zulukafferek, tűzföldi s egyéb vadnépek is élnek.

Hát ezen a széles világon csak a magyar nép az egyedüli nemzet, a kinek vágyai is korlátozva jelentkezhetnek, a kinek vágya

nyilvánításal már forradalomnak van kikiáltva s a kinek vágyai nemesak, hogy intézményekké nem alakulhatnak, sőt a hatalom az óhaj jelentkezését is tüzzel-vassal elpusztítani kész.

De hát a magyar földön hol van az a hatalom, a mit a nemzet akaratával szembeállítani lehetne, miben rejlik az a hatalom, a mi a nemzet akaratának leigázására kész és alkalmas? Hát nem a magyar nemzet fia alkotják-e azt a hatalmas hadsereget, a mit az erőszak velünk szembeállítani akar, joga van-e a hatalomnak ezt a hadsereget a magyar nemzet akaratával szembeállítani s kötelessége-e a magyar hadsereg fiainak a hatalom parancsára a magyar nemzet akaratával szembeállítani?

Ezen kérdésekben meg van adva a felelet is. A hadsereg most már nem automatákból, hanem gondolkozó fejű emberekből áll, a kiknek meglévé a polgári hivatásuk, multjuk és összekötötésök, ezen vonatkozások hatása alól még a leghatalmasabb parancsokra sem fogják magukat elvonni, egyszerűen azért, mert a katonák is emberek.

Bár erről most beszélni is felesleges, mert ez a helyzet egyszerűen a gyávák és tenyegatók agyréme, mindamellert jó erre is gondolni, hogy a fenyegetésnek az ellenhatása meglegyen.

Mostanság nem úgy, mint régen, a királyok története nem a népek története, sőt éppen megfordítva, a népek története most már a királyságok története. A jelenkorban a népek szükségleteinek kielégítése a legelsőbbrendű állami érdek s politikai feladat, ezzel szemben a fejedelmek személyes vágyai és törekvései csak akkor remélhetnek kielégítést, ha a népek szükségleteivel azonosítva vannak.

Hol van a mi hires régi alkotmányunk, a mire hangosan szeretünk hivatkozni, ha a hatalom legelső fuvására s nem támadására eltűnik, hol van sanctionálva a mi alkotmányunk, ha a védői nem jelentkeznek.

Nem kell félni és remegni.

kishitűek, szüntessétek meg a fogvaczogást.

A magyar nemzet idegrendszere, gerince erős fiatal, betegséggel metelyezve nincs s mulékony változás csak a baj, ami más helyütt a halál oka lehet.

Ellenben a monarchiák egészsége a mai korban már nem oly erős, mint volt régen s még a hűléstől is óvni kell.

Hosszu életpályájuk volt, tehát előveszik őket az aggkori bajok.

Elhaladt fejük felett az élet s kihaltak a gyermekkori barátok. Mert már idegen emberek között, idegen légkörben élnek s a nyugalom biztosítja az életet.

A mythologiai isteneknek már csak az emléke él, senki sem hisz bennük, mivel átalakult az emberek felfogása.

A hit ereje igen nagy, azonban, most már senki sem hisz a fejedelmek isteni hivatásában.

Tudjuk, hogy az uralkodóházak életét is az érdekek vezetik s kevésbé ideális célok.

Tudjuk, hogy az uralkodók is emberek s most már az ő ténykedéseik is birálat alá esnek.

Az uralkodók érdeke a hatalom, tekintély és fényben maradás, amit a boldog nyugalom biztosít.

Nem jó a puskapor mellett lánggal sétálni, mert gyulékony, a puskapornak ereje van, könnyen robban.

S ha robban, bizonytalan, hogy kit talál!

Dr. H. J.

Gyászbeszéd.

Elmondta Kalmár Antal a szegedi iparos ifjak egyesülete által okt. 11-én rendezett gyászünnepeleyn.

Tisztelt gyászoló közönség!
 Ez a nap a legnagyobb nemzeti gyászunk évfordulós napja, s akárhogy hangoztatjuk is azt a bizonyos multa vetett fátyolt: ezen a napon lehetetlen a nemzeti siralom leszőgezett korporsóit föl nem feszegednünk. De míg szívünk e fölfeszegetésnél zokogó fájdalomba fullad: addig eszünk azt mérlegeli,

hogy miért kellett e rettentően gyászos napnak reánk virradnia?

Miért kellett?

A középkori Magyarország az egyenlő jog és az egyenlő kötelesség elvein alapuló új Magyarországra — a nemzetek esodátára — végnélküli forradalommal megy át, de csak azért, hogy szentesített 48-as törvényeink miatt a bécsi reakció istentelen támadásai véres forradalomra kényszerítvén a nemzetet: utját vágják békés fejlődésünknek, utját vágják Magyarországnak boldogulásának.

De az október hatodik nap még így nem volt szükségszerű következménye a forradalomnak — ellenben a forradalom kikerülhetetlen következménye volt a bécsi támadásnak. Így a forradalom végoka nem is személyben, vagy személyekben, hanem alkotmányjogi, tehát tárgyi mozzanatokban találódik föl.

Ugyanis három dolga volt az országnak, amit a német királyok különösen szerettek a markukba tartani. Ez a három dolog Magyarország pénze, hadserege és kereskedelme volt. Rendelkeztek is 300 esztendeig mind a hárommal, még pedig törvénytelenül. A magyar anyák szülött fiait beosztva a császári armádiába, külső országokba vitték német katonának s Szcilia narancs erdeitől és Spanyolország pálmáigeteitől kezdve, föl egészen az Északitenger jéges torlaszáig: mindenütt már vér hull idegen, osztrák érdekekért.

Magyarország összes aranyát, ezüstjét és adóját pedig Bécsbe szállították s ott arra költötték el, amire akarták, senki se számolt be róla. Elképzelhetjük, hogy negyedfélszáz esztendő alatt mennyi tenger pénz ment ki az országból — az osztrák hízalására.

A kereskedelmünkkel pedig úgy bántak, hogy Németországból mindent szabad volt Magyarországra vámfizetés nélkül behozni, ellenben mi csak a legnagyobb vámok mellett vihettünk ki bármit is Németországra. Pe-

dig ott voltak az u. n. „Harminczadokról” szóló törvényeink, amelyek értelmében a németnek se lett volna szabad vámfizetés nélkül semmit is behozni az országba. Ezt azonban a német királyok kutyába se vették.

Hát biz ez istentelen egy állapot volt. Ez az istentelen állapotot a 48-as törvények megváltoztatták. A magyar gyerek nem lett volna többé német katonára, de még belföldön se, a amint most van, a pénzünkből egy fillér sem ment volna fel Bécsbe — és a kereskedelmi ügyek terén is úgy lett volna az igazság, hogy ezentul az osztrák is fizetett volna vámot a magyar vámsorompónál.

Amikor azonban a 48-as törvényeket a magyar kormány, különösen a pénzügyminiszter gyakorlatilag is foganatba kezdték venni: Bécsnek egyszerre kinyitott a szeme: Nini! hát ezután ez így lesz s a legnagyobb arczállansággal hivatkozott arra, hogy a pragmatika-szankció alapján V. Ferdinándnak nem volt joga szentesíteni a 48-as törvényeket s ezekből a had-, pénz- és kereskedelmi ügyekre vonatkozó szeptemberi ultimátumában a bécsi központi kormány és a birodalmi gyűlés számára visszakövetelte.

Azokban Bécsben arról is megvoltak győződve, hogy a 48-as országgyűlés — különösen még annak szellemi vezére Kossuth Lajos lesz — a 48-as törvényekről szép szerével nem fog lemondani. Nem mondhat le, ha nemzet élni akar, már pedig a nemzet élni akart.

Ugy gondolkoztak tehát Bécsben, hogy amit szép szerével nem lehet a magyartól visszavenni: azt erőszakkal még mindig el lehet venni. Történeti példa a Habsburg imperium alatt volt már rá bőven. Az országnak vérbe-lángba borításával oda kellett tehát fejleszteni a dolgot, hogy a magyartól, mint meghódított néptől vegyék el azt, amit a szabad nemzet még az élete árán sem adhatott volna oda . . .

És Bécsnek és az osztráknak és a kamarillának átkos perfidiája sikerült!

Önvédelmi harcra keltünk tehát Bécsben, a saját dinasztiaikkal. De jegyezzük meg jól, hogy a magyar nemzetnek a legeslegutolsó perczéig késeltett önvédelmi harcra kezdetben és sokáig nem volt sem forradalom, sem függetlenségi harc, hanem valami irtózat, valami lehetetlen, más nemzetek példájában elő nem fordulható orvtámadás elleni védekezés volt az, amelyet példátlan naivsággal csak a legutolsó perczekben hittünk el,

csak a legutolsó perczekben hittük el azt, hogy a támadás orvul, hogy a támadás a magyar korona köréből kiindulva történik.

Nincs példa rá a világtörténelemben, hogy egy nemzetet orvul a vele szövetséges állam szervezett hatalma támadjon meg, hogy a támadás a saját nemzetünk katonái által történjék és hogy ez az orvtámadás a nemzetnek a saját dinasztiaja, a saját államfői által eszközöltessék.

Ha van t. gyászoló közönség szimpla hazaárulás: nem kétséges, hogy ez dupla hazaárulás volt, és I. Károly angol királynak, meg XVI. Lajos francia királynak a bárd alatt kihullott vére — csak ártatlan hajnali harmatozás az ehhez fogható halálos bűnhöz képest.

Látható tehát mindezekből t. gyászoló közönség, hogy a forradalom végoka sarkalatos alkotmányjogi kérdés volt, úgy annyira, hogy Kossuth Lajos a 48-as törvények szentesítése után nyomban meghal; és ha utána — a 48-as törvényeknek feladása nélkül — száz Deáknak, meg száz Széchényinek a bölcsessége intézi is vala alkotmányos lépteinket: a nemzetiségek mégis feluszítottak ellenünk; a véres forradalom mégis létrejön; a fegyverrel való leigázás mégis megtörténik, mert a magyartól csak mint meghódított néptől lehetett a 48-as törvényeket visszavenni.

Nem személyben, (Kossuth Lajosban) hanem alkotmányjogi dologban, tehát tárgyban rejő ellentét forgott fenn a nemzet és dinasztiaja között. Olyan tárgy volt ez, amely beiktattatván a magyar Corpus Jurisba: azt onnan többé Bécsnek a kívánságára békeességgel kitörölni nem lehetett. Azt csak a kard törülhetette ki. Tudjuk, hogy erre Bécsnek a hatalma nem volt elég, segítségül kellett neki hívni még a muszkát is — és a két világhatalom — párosulva belső árulással — csakugyan le is verik a tisztán csak meglevő jogaiért, a tisztán csak meglevő alkotmányos szabadságáért küzdő Magyarországot. Leverik és az országot, mint Krisztus palástját hétfelé darabolják föl, s Magyarországnak még a nevét is kitörlik az élő nemzetek családjából.

A hódítók ezután rózsás arccal ugyan — de mégis az életben kifáradt vén tirannusok módjára — térdig gázoltak a magyar nemzet nemes vérében, Battyányit és a tizenháromat temetetlenül nyeli el a föld, s száz meg száz nemzetség ezimerébe állítatik be könyörtelenül a bitófa!

Szó sincs róla t. gyászoló közönség: hinnünk kell az Istenben, s Klió bizonyára nem fogja válogatni embereit s nem fogja

tekinteni azt, hogy biborban született-e valaki, mint a hódító imperátor, vagy törvénytelen ágyának volt-e fattyu hajtása, mint Haynau, a breszczi hóhér, a mai gyásznapnak kárhuzatos császári rendezője, hiénája.

Az új épület csillagfalai és Arad vár sánczai Golgotái lesznek a magyar nemzetnek. És ezekhez a Golgotákhoz olyan irtózatok emlékek tapadnak, amelyek az idő balsamos ujjai sem törölhetnek el, emlékek, melyeket megbocsátani sem embernek, sem nemzetnek nem adatott. Nem adatott, mert Világos síralmaira, az ország Golgotáira, a rémuralom szörnyűseire, az elnyomatás keserveire ráborítható ugyan a fátyol, a legyilkoltak csontjai elporladhatnak, a könnyek árja kiapadhat, az özvegyek és árvák gyászruhái elrongyolódhatnak: de az emlékezet megmarad.

Maradjon is meg!

Maradjon meg, mert a nemzet letarolt virágai, a névtelen félistenek jeltelen sirjai mást már tőlünk nem kérnek, csak emlékezetet, sirjukra pedig mohot és fűvet.

Ez az emlékezet hozott itt össze bennünket t. gyászoló közönség. Ebből az emlékezetből pedig nemcsak könnyek fakadnak, hanem országunk és alkotmányunk mai válságában kifakad abból még az a különösen nagy tanulság is, hogy a vér a nemzetek azon kinos harmata, amely termékenyvé teszi a szabadság mezejét. Ez a kinos harmat vértanúinknak porba hulló vére — a Habsburgok akarata ellenére is, meg a Csallány-féle generális szentségtelen viselkedése daczára is — Magyarország szabadságmezejét szintén megtermékenyítette.

És ezért legyen is áldott örökké az emlékü, legyen is áldott örökké az emlékezetük!

Válasz a „Borsodmezei Lapok-

nak.” Laptársunk „B. L.” tegnapi számában reántkámadt. Fölháborodik lapunk múlt számában „Jón Tisza!” cz. alatt megjelent politikai cikkünk fölött. Kárhuztat bennünket, hogy gróf Tisza István miniszterelnökjelölt személyéről nem valami elismerőleg nyilatkoztunk. Hírújságban még azt is a szemünkbe vágja, hogy a mi cikkünk „a város intelligens közönségének körében méltán megütközést keltett”. Végül még elmondja a függetlenségi képviselőket a politikai világ továbbhaladása kerékkötőinek s azzal fejezi be főmedvényét, hogy a műharag tultengésé könnyen tengeri betegségig menő undort kelthet?

Ezre akarunk mi válaszolni: A „Borsodmezei Lapok” hírújságban nem csodálkozunk. A kik a sötétségben élnek, azok nem szeretik a világos-

ságot. Hiszen Petőfi is azt mondja egyik költeményében: „Sötét az éj, mint a kibérelt lelkiösmeret.”

Ezt az örökigazságot alkalmazhatjuk a jelen esetre is. Laptársunk lelkiösmerete sötét, mert ki van bérelve.

Mi mindig a nemzeti törekvések mellett harcoltunk. Mindig a nemzet igazát védtük. Laptársunk pedig sajna, mindig vakon védte a kormány és a bécsi kamarilla érdekeit.

A mi cikkünk magyar, hazafias cikk volt. Azt mondtuk ki, amit minden magyar érez és beszél. Nem is ütközött meg senki sem rajta, csak olyan szubvencionált lap, mint a „Borsodmezei Lapok”, a melynek minden cikke előre meg van fizetve.

A melynek bérbe van adva a tola, tehát nincs meggyőződése. Csak az ilyen zsoldos hadsereg háborúhat fel rajta, amelynek lelkiösmeretét pénzért veszik, pénzért tartják.

Hogy pedig más hazafias szellemű lap is így ír a jelen viszonyok között, arról meggyőződhet laptársunk, ha elolvassa a „Független Magyarország keddi számát, a melynek vezércikke így szól egy helyen a miniszter-jelöltekről:

„Magyarországon mindig akadt ember a nemzet letörésére, s pusztítására, a becselenség uralmának folytatására.

Igy volt — így lesz. — Talán? Semmi talán: a régi és új grófok és a züllött vagyonu, apró-cseprő váltókat uzsorásoknál is elhelyezni nem tudó kegyelmes urak mindig ajánlkoznak e kegyetlen szerepre, — Bécsben pedig nagyon jól tudják, hogy elég a gonoszság prófétáját megtárolni, a többi, a gárda magától jön, Züllött egzisztenciák, bukott nagyságok, hülye kapaszkodók, számító gazemberek közt könnyű és gyors sorozás czél e sáskasereg számára.”

És ez minden jó magyar ember helyeselte. És ez Lengyel Zoltán orsz. képviselő írta, aki talán ért annyit a politikához, mint szubvencionált laptársunk bérbe adott tollu vezércikkezői.

A zokon vett Tisza István grófra szóló „szennyes lelki” kifejezés nem is erős szó arra az emberre, a kit az egész ország, — még saját pártja is — a jogot, törvényt, igazságot letaposó erőszak emberének ismer.

Sőt még idevágólag itt közlünk egy pár sort a „Magyarország” egy f. évi augusztusi számából: Fényes László hírlapíró Tisza István grófot az Iparbank elnökét, a „Magyarország” ez évi apr. 14 iki számában egy nyílt levélben tisztességtelen üzenelmei és megvesztegetési tényéből kifolyólag gazembernek nyilvánította.

Ez áprilisban volt. Ma október van. Tehát hat hónapja a nyílt levél közzétételének és gróf Tisza István a nyílt levele ellen még most sem tett semmiféle megtorló lépést. Mert nem tehet. Mert nem

tudta megmondott.

Mi tehát san mondtunk minket nem fog elítélni nem lehet elítélni a vezércikke és szolgálat ezt akartunk Ezzel tartozunk zafias. poli

UJD

Deák úr 100-ik születésnapján 1903. október 15-én fél órakor délután 12 óra körül a székelyi társaságban tartott.

Ezen közzétettük a következőket: 1. Elnök: Dr. Deák. 2. Ünnepi beszéd: Dr. Deák. 3. Deák-nepélyes beszéd: Dr. Deák.

A borsodmezei és muzsolyi 25-én emlékünnelemében. Benő kir. szédet. U. István az szoruzza

Szüreti után me szüreti me gyeszerte nult. De egy rekl képeket órákor m rona csu termében selyem közönség mozgó k göben l a melybe vásári z esodálko ez egész a terem változtak 8 órákor óra mul Folyt a gyáros t pedig b Tarka s rültebb előadott ügyesség „Beszél előadta thurné, c. darab legénye régi an

tudta megczáfolni azt, a mit Fényes mondott.

Mi tehát a mit mondtunk, jogosan mondtunk. A közvélemény ezért minket nem ítélte el és nem is fog elítélni, mert a közvéleményt nem lehet megvenni. Hanem igen is elítéli a „B. L.“ előre megfizetett vezércikkjeit, politikai magatartását és szolgahangu förmedvényeit. Csak ezt akartuk a „B. L.“-nak mondani. Ezzel tartozunk a nyilvánosságnak, tartozunk lapunk tisztességes, hazafias, politikai állásfoglalásának.

UJDONSÁGOK.

Deák ünnepélyek. Deák Ferencz 100-ik születési évfordulójának alkalmából Borsodvármegye 1903. október hó 21-én d. e. 10 és fél órakor báró Vay Elemér főispán elnöklété alatt

d i s z k ö z g y ü l é s t tart.

Ezen közgyűlés programját a következőkben állapították meg:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ünnepi beszéd, tartja: Miklós Ödön megyebizottsági tag, országgyűlési képviselő.
3. Deák Ferencz arcképének ünnepélyes megkoszorúzása.

A borsod-miskolczi közművelődési és múzeum-egyesület pedig folyó hó 25-én tartja meg Deák Ferencz emlékünnepélyét. A megyeháza nagyertermében. Az ünnepélyen Hidvéghy Benő kir. tanfelügyelő tart emlékbeszédet. Utána pedig dr. Szentpáli István az egyesület nevében megkoszorúzza Deák Ferencz arcképét.

Szüreti mulatság. Vasárnap délután ment végbe az izr. nőegylet szüreti mulatsága, a mely iránt meggyezerte óriási érdeklődés nyilvánult. Dálben bejárta az utcákat egy reklámkocsi, a melyen szüreti képeket mutattak be. Majd d. u. 3 órakor megkezdődött a vásár a Korona csudaszépen feldiszitett nagyertermében sátor-sátrat ért. Tarka selyem sátor és benne, körülötte, közönségtől körülrajzolt nyüzsgő mozgó kaczagó leánytábor. A levegőben lágy illatok terjengtek . . . a melybe selyemszoknyák suhogása vásári zaj, láрма, százféle kínáló, esodálkozó hang vegyült. És így volt ez egész este 8 óráig. Zsufolya volt a terem mindég. Csak a személyek változtak. A kép ugyanaz volt. Majd 8 órakor kiürült a terem, hogy egy óra múlva már újra fényben usszon. Folyt a táncz derűs jó kedvvel, magyáros tüzzel egész 12 óráig. Ekkor pedig bevonult a Tarka színpad. A Tarka színpad számai közül legsikerültebb volt a Ferenczi Zsófia által előadott prolog, a melyet a színpadi ügyességgel adott elő. Továbbá a „Beszélő Falragaszok“ Lotty-dalok, előadta Rác Margit és Blayer Arthurné, „Hegyesi Spitzné Miskolczon“ c. darabja. Ellenben „Főhadnagy ur legénye“ egy hosszú lére eresztett régi anekdotát elevenített volna fel,

de a 3/4 óráig tartó szellemnélküli darab csak a közönség unalmát tudta felébreszteni.

A „Tarka színpad“ nagyon sikerült része volt a mulatságnak, a mely késő hajnali órákban ért véget.

Uj Takarékpénztár Rozsnyón. A szomszédos Gömör vármegye székvárosában, Rozsnyón f. évi október hó 5-én új pénztárat alakult Gömöri Takarékpénztár Részvénytársaság czim alatt. Az élénk forgalmu városnak ez a második pénztárate, amely a vármegye és a város tekintélyes polgárainak kezdeményezésére és lelkes akciója folytán alakult, melynek létesítésében tevékeny része van városunk egy régi s érdemes pénztáratának a Borsod Miskolczi Hitelbanknak. Az alakuló közgyűlésen Mauzer Artur dr. megyei tb. főorvos elnököl, kinek lelkes megnyitó szavai után a közgyűlés tugomásul vette a takarékpénztár megalakulását. Az 1500 részvény 462-vel tulajgyeztetett s így redukcióra volt szükség. Az igazgatóság tagjai lettek: Mauzer Arthur, dr. Katona László, Weisz Miksa, Kiss Károly, Vályi Nagy Oái, Weinberger Vilmos, Frunkó Adolf rozsnyói, Koós Soma, Rác György dr. és Kohn Hermann miskolczi lakosok. Az október 5-iki első igazgatósági ülésben megválasztott elnöknek; Mauzer Arthur dr. főorvos, alelnöknek Weisz Miksa kereskedő. Vezérigazgató lett: Vályi Nagy Pál pü. tanácsos ny. kir. pü. igazgató. Ugyész: Katona László dr. ügyvéd.

A közművelődési egylet főtákará ez uton kéri a hölgyeket, hogy a gyűjtőleveket a folyó hét végéig beküldeni sziveskedjenek.

Az avasi templom restaurálása. Bizony az ősi avasi ev. ref. templom fölött sok száz év viharzott el. De nem nyom nélkül. Itt-ott már szétmálani kezdenek a barna mohos falak. Elhározták hát az egyház, hogy megörzi a nagy idők eme hallgatag tanuját továbbra is és stilszerűen restauráltatja. Kész is van rá terv, költségvetés, minden csak a legfőbb a kellő pénz hiányzik még. Hogy ezt az akadályt is ledöntsék, az egyház államsegélyt és öfelsége a király támogatását kérelmezte. Mostan hát várják, lesz e kellő eredménye a folyamodványoknak. Ha igen, akkor az építést azonnal megkezdik.

Adomány. Özv. Reidinge r Beláné 400 koronát adományozott a miskolczi r. kath. nőegylet céljaira. A szives adományért ezuton is hála köszönetét fejezi ki a nőegylet elnöksége.

Hangverseny. Alig, hogy elszállt messzire a nyár utolsó fecskéje már itt van a téli szezon első hirnöke első fecskéje, az első hangverseny. Most kapjuk a hírt, hogy a „Miskolczi Dalregylet“ nov. hó 8-án a Korona szálló dísztermében tánczczal egybekötött hangversenyt rendez. A műsor, mint rendszeren a most is fényes és érdekesnek ígérkezik. Az estélyen többek között a temesvári országos dalünnepen előadott versenydarabokat is befogja mutatni a daláregylet. Egy hét múlva már a részletes

műsort is kibocsátja a hangverseny rendezősege.

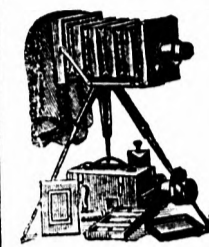
Pályázat állatorvosi állásra. A Miskolcz városi közbiztonsági lemondás folytán megüresedett és nyugdíj jogosultsággal összekötött állatorvosi állásra dr. Szentpáli István polgármester pályázatot hirdet. — Az állatorvos évi fizetése 1760 korona, 240 kor. lótarási átalány és a vágóhid telkén természetbeni lakás. Az állás kinevezés után azonnal elfoglalandó. Az állást elnyerni öhajtok kellően felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi október hó 22-ig a polgármesterhez adják be.

Őszi löversenyek Kassán. A kassai falkavadásztársulat október hó 25-én a Széplak melletti versenypályán löversenyt rendez. Nevezések zárnapja október hó 17-én, Pallaghy Béla versenytitkáránál, Kassán. A verseny programja a következő: 1. Nyeretlenek sikversenye. 2. Gátverseny. 3. Vadászlovak sikversenye.

Felhívás. Az „Aulinger-Niszalkovits“-féle alapítvány kamatai f. évi december hó folyamán ismét kiosztás alá kerülnek. A kamatok elnyeréséért folyamodhatnak: a) a kassai posta és távirda igazgató-ág kerületében alkalmazva volt postamestereknek hátrahagyott szegénysorsu özvegyei és árvái. b) az elemi csapás által sújtott postamesterek. Folyamodni szándékozók bélyegtelen kérvényüket a kassai posta és távirda igazgatósághoz f. évi november hó 20-áig küldjék be. A kassai m. kir. posta és táv. igazgatóság.

Rendőri hírek. Itt ran az ősz. Lehullottak a falevelek és hideg éjszakák járnak. Ez a két sajátsága az ősznek megrendíti a városi közbiztonsági állapotokat rendszeren. Mégpedig azért, mert nem ad már szálást a bokor, az erdő. A „kiszorult“ „csibészek“ és notórius tolvajnépség beszorul hát a városba Alig van nap hogy egy-két betörés ne fordulna elő. Itt közlünk egy pár esetet mutatva az elmúlt 2-3 nap rendőri krónikájából: Vasárnap, nem hiába, hogy ünnep nap volt, de a rendőrség is ünnepi fogást csinált. Egy régóta hirhadt, közveszélyes betörőt fogott el Kollár Béla faczér esztergályos segéd személyében. Kollárt épen akkor csípte nyakon a rendőrség, mikor Győri Kálmán hivatalnok Toronyalja utcza lakásán működött. Már indulni akart a háziak távolléte alatt hamarjában összeszedett értékes női ruhákkal, de egyenesen a rendőrség karjaiba szaladt. Kollár a rendőrségen 16 betörést vallott ki, a melyeket Papp János és Melher János közreműködésével hajtott végre. Utóbbiakat szintén elfogta a rendőrség. A jeles bandát már át is kísérték a kir. ügyészség fogházába. Zugiba János kerékgyártó segéd zsebéből a tegnapielőtti előadás alatt ismeretlen tettes kilopta ezüst óráját lánczostól. A rendőrség nyomozza a tolvajt. Struchan Jánosnétól albertlője Polgár István házassági ígérlet ürügye alatt 60 koronát csal és aztán kerekelt oldott. A megszőkött csalót a rendőrség körözi. Kenyeressy Pál va-uti hivatalnok fászkamrájából valaki tegnap éjjel egy kacsát és három csirkét tulajdonított el. A rendőrség már megtette intézkedéseit a gaz inyencz kézrek-ritése iránt. Tóth János szobafestő segédétől pedig Tomkóla Jenő nevű lakótársa lopott el egy öltözet ruhát. A tolvaj lakótársát a rendőrség keresi.

DUNKY FIVÉREK

cs. és kir. udv. fényképészek
Miskolcz,
Városháztér 20.
Külön e célra épített
kényelmes műintézet.
Remek **gyermek-**
fényképek,

nagyítások

művészi kivitelben. — Platin és akwarelek bármely kép után. — Műkedvelők részére eladó kis gépek és vegyszerek.

Színház.

Szigligeti öt felvonásos drámájában gyönyörködött hétfőn a színházat látogató közönség. A darab hazafias céljánál fogva tetszett s egyes részeinél a közönség lelkesülten tapsolt. Jutott a tapsból a zenekarnak is és a himnuszot meg kellett ismételnie. Zrinyi Ilona szerepében Koltai Ilona mutatkozott be, s közepes hatást keltett. Általában véve szintelen volt, az érzelmes jeleneteket nem tudta kiaknázni, egyébként megjelenése kellemes és szépen beszél magyarul. A közönség is vegyes érzellemmel fogadta és itéletével várakozik. Kovács Lajos, Kakóczy szerepében inkább egy intrikus, mint eszményi hős benyomását keltette s nem tudta kidomborítani a hős karakterét. Amáliát az ideális fejedelmi leányt Kondrát Ilona alakította, a ki nagyon szép és elegáns volt s pompásul fogta fel szerepét. Szaday a közönség kedvence ismét remekelt s megkapó vonásokkal karakterizálta a jezsuita rend főnökét. Nagyon fess volt Ráskay Emilia, ügyesen játszott Füredi Béla és Sik Rózsa.

Kedden ismét bemutatkozó előadás volt, Garzó Adél az új operette primadonna mutatkozott be. A közönség játékát és énekét elfogadta s az első felvonás végén sűrű tapsot aratott.

Némi versengő látszat is tünt fel a láthatáron, a mennyiben Tarnay Leona pártja Garzó jelenésekor a nyílt színen Tarnay Leona mellett tüntetett.

Garzó Adélnak nagy terjedelmű iskolázott, de kevésbé csengő hanganyaga van, középhangjai kissé rekedtek, ellenben felsőbb hangjai üdék és szép tisztak. Játéka nem elég ügyes, eleven, helyét azonban jól megállotta s a közönség kedvezően fogadta.

Három primadonna játszott a darabban: Tarnay Leona, a szobaleányt s Szilasi Etel az orosz herceget adta. Utóbbinak a szerepe jelentéktelen azonban, még ennek sem felel meg.

Ellenben Tarnay Leona nagy elevenséggel, könnyedséggel s kedvvel játszott, hangja azonban nagyon is kifogásolható volt, sőt a második felvonásbeli solo énekét elejétől végéig hibásan énekelte. Füredi Béla igen ügyesen játszott s a fogházban a nehéz jelentet teljes szabotossággal

gal játszotta le. A fogházfelügyelő a tavalyi, jobb volt az ideinél, a mellékszereplők szintén törekvéssel játszottak s a közönség teljes megelégedéssel oszlott szét.

A táncbetét sűrű tapsokat szerzett a tánczosoknak. Komáromy G. különösen nagy könnyedséggel és hajlékonysággal tánczolt s kivált társnői közül.

X. asszony szövege.

Ardelot Philippe egy rendkívüli jólelkű ember, aki abban találja legnagyobb örömét, ha valakivel jót tehet. Mindenkit segít, mindenféle egyéneket és mindenfajta nőket, akikről azt hiszi, hogy éheznek, felviszi a lakására és megvendégeli. Ezért a felesége féltékeny lesz reá és elhagyja. Ilyen állapotban találkozik egykori barátjával Folquettel, a ki elvesztette minden vagyonát és kinevezi titkárnak. Már már sikerül neki meggyőzni a feleségét ártatlanságáról, mikor a sors elébe hoz egy ismeretlen nőt, a ki a karjaiba ájul. Felviszi a lakásba, hogy magához térítse; azonban mikor a nő magához tér, a nagy izgatottságtól nem emlékszik többé a tulajdon nevekre és nem tudja megmondani sem a maga, sem a férje, sem a barátja nevét. De még azt a helyet sem, a hova való. Orvost hívatnak, a ki föltétlen napi-

nyugalmat rendel és megparancsolja, hogy ágyban feküdjék, épen e pillanatban lép be Ardelot neje a rendőrbiztossal és a „Flagrant délit“ megállapítja. Már 2 napig van Ardelotnál a nő, mikor végre visszakapja emlékező képességét, megnevezi férjét és barátját, a kik odajönnek; a férj felpofozza Ardelot, mert azt hiszi, hogy nejeinek a kedvese; az X asszony barátja pedig azért pofozza fel, mert megsérti azért, hogy a nőt akkor akarja elhagyni, mikor a férje is elhagyja. Végül pedig a nő, a kit így férje is, barátja is elhagyott, ott marad nála. Egy pár mulatságos helyzet után végre mégis kitűnik ártatlansága. Kibékül nejevel, X asszony pedig szintén visszamegy a férjéhez.

Diszelőadás. Általános béreltszűnetben. Deák Ferencz emlékére Műsor: Nyitány. Hódolat a haza bölcselő előtt. Előkép, rendezi Baghy Gyula. Hymnus, éneklé az egész személyzet. Szigetvári vértanúk első felv. Irta Jókai Mór. Paraszt becsület, Mescagnitól. Jegyek ezen előadásra már most jegyezhetők elő a színházi pénztárnál.

Színügyi bizottsági ülés. A színügyi bizottság tegnapelőtt dr. Rácz György vezérigazgató elnöke alatt ülést tartott. Felolvastatt a tüzen-dészeti vizsgálat jegyzőkönyve, valamint a főkapitányuk a tüzen-dészetre vonatkozó rendelete. Majd

a színházi hirdetések előfüggöny ügyében elhatározták, hogy a szerződést 10 évre megkötik Sebessi Vilmoossal. Végül Kerekes Kálmán diszletmester folyamodványát intézték el, a melyben előhaladott korára való tekintettel állásától való felmentését kérte, A bizottság kimondotta, hogy kérésének csak a színi-ídegy végén tehet eleget.

Csütörtök okt. 16.

X asszony.

Személyek:

Bidonlet	Sikk R.
Philippe Ardelot	Füredi B.
Folquet	Rátkai
Pascal Bernard	Kardos K.
A spanyol	Bombay G.
Julieu	Szadai
Paráncsnok	Kovács L.
A doktor	Virágh
Rendőrtiszt	Szinte R.
Germaine	Ma Kovács M.
Arsjnoe	C. Vertán A.
Jaqueline	Ráskay E.
Margueritte	Komáromy

Üres hordók

frissen kiürített 700 literesek hektoliterenként 5 koronáért, 1400—5000 literes nagy hordók, valamint 100—150 literes új hordók míg a készlet tart jutányos árban kaphatók: **HOFSTÄTTER** bornagykereskedésében Budapest X, Indóház-u. 20.

1 liter

édes must

32 Krajczár.

Mayer József vendéglőjében a „His pipához“ (Sötét-kapu)

Van szerencsém becses udomására hozni, hogy külföldi tanulmányutamból hazatérve

fogorvosi gyakorlatomat

Miskolcson, a régi lakásomon, Széchenyi u. 64. szám alatt újra megkezdtem.

Fogtechnikai műtermemben a fogászat újabb vívmányait érvényre juttatva, a gyökerek benthagyása mellett (szájpadlás nélkül vagy azzal) készíttetnek fogak és fogsorok. aranykoronák, arany, ezüst és porcellán fogtömések; foghuzások fájdalom nélkül cocain és gázzal.

Rendelési órák d. e. 8 órától d. u. 5 óráig.

Dr. Vajda Márk, fogorvos Miskolcson.

Miskolczi kereskedelmi és gazdasági bank r. t. MISKOLCZON.

Alaptőke 400.000 korona. Intézeti helyiségek: Széchenyi-u. 37.

Intézetünk üzleti ténykedését megkezdvén, van szerencsénk a bankszerű üzletvitel minden ágazatát felölölő szolgálataink felajánlása mellett a t. közönség b. figyelmét különösen az intézetünk által kultivált kereskedelmi, gazdasági és ipari könyvkövetelések leszámítolására felhívni, mely üzletág behatóbb művelésével intézetünk módot nyújt ahhoz, hogy a kereskedői és gazdai körök, valamint az ipari foglalkozások könyveikbe lekötött és gazdaságilag csak holt tőkéknek tekinthető kinlevőségeiket mozgósíthassák és megfelelőleg értékesíthessék.

Fent említett üzletágakon kívül, különösen a következő üzletágakra terjeszti ki működését:

1. Elfogad gyümölcsöző betéteket: takarékbetétkönyvekre, pénztárjegyekre és folyószámlára. **Betétkamat 4 1/4 %.** **Pénztárjegyekre 3 8/10 %.**
2. Vesz és elad hazai és külföldi tőzsdéken jegyzett, valamint helyi és vidéki értékpapírokat és ezekre előleget nyújt.
3. Bevált idegen pénzeket és szelvényeket; arany, ezüst-neműeket és ékszereket továbbá kereskedelmi és ipari áruk és termékekre zálogos előlegeket nyújt.
4. Leszámitol hitelképes váltókat.
5. Jelzálogkölesönöket nyújt stb. stb.

Intézetünk főtevékenysége leerd a modern hitelszolgálat körültekintő, pontos lebonyolítása.

Tisztelettel

A Miskolczi Kereskedelmi és Gazdasági Bank r. t. Igazgatósága.